

RVTS-Midt
Advokat Leif Strøm
Psykolog Jorunn Gran

**Utlendingsrett-
og
Barnevernrett**

Internasjonale Menneskerettigheter

- Utlendingsloven gir internasjonale regler fortrinnsrett foran loven
- FNs Verdenserklæring
- Menneskerettsloven
- Barnekonvensjonen
- EMK, SP og ØSK
- Kvinnediskrimineringskonvensjonen

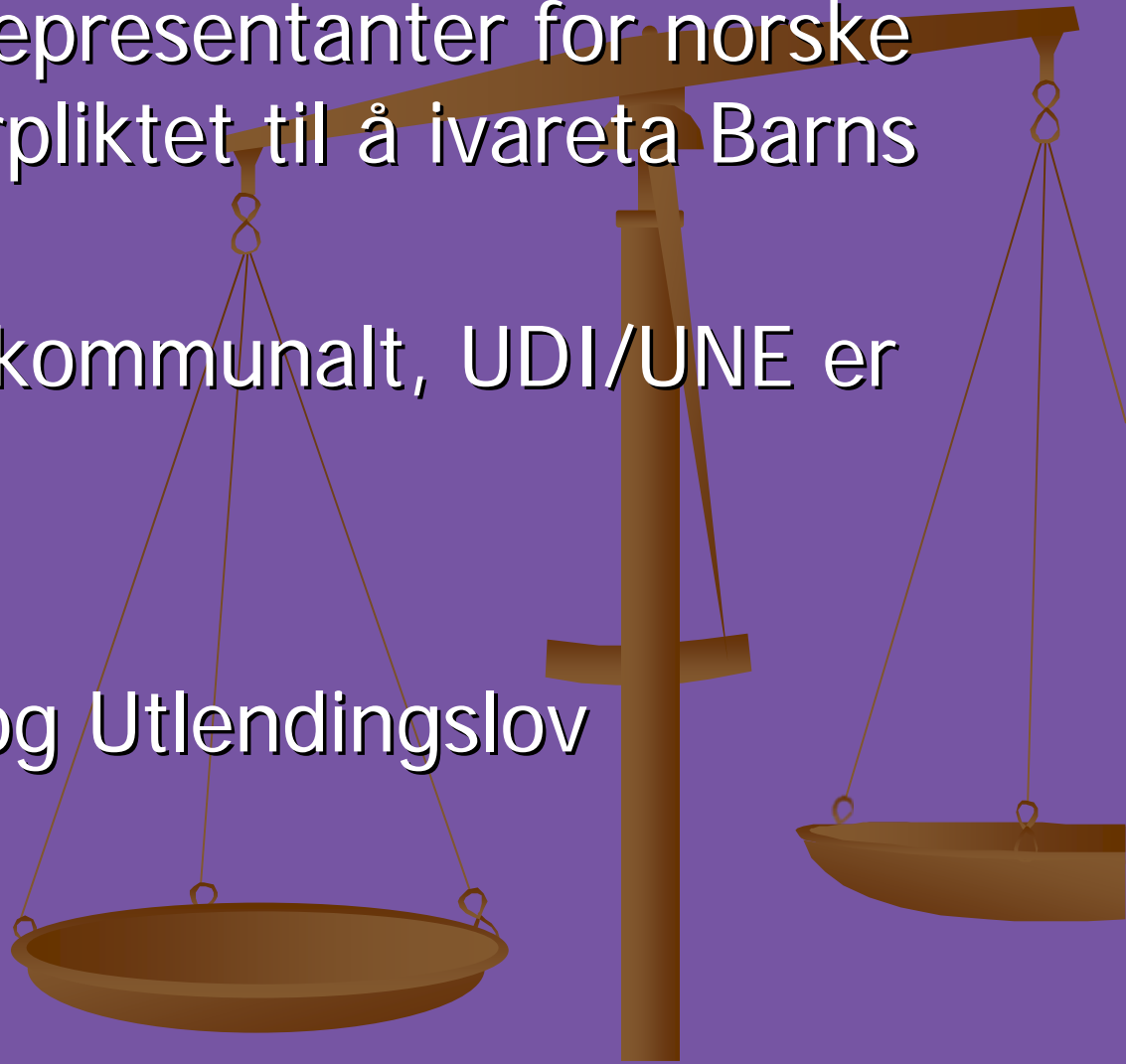

Likheter og ulikheter mellom Barnevern og UDI/UNE

Begge er som representanter for norske myndigheter forpliktet til å ivareta Barns Beste

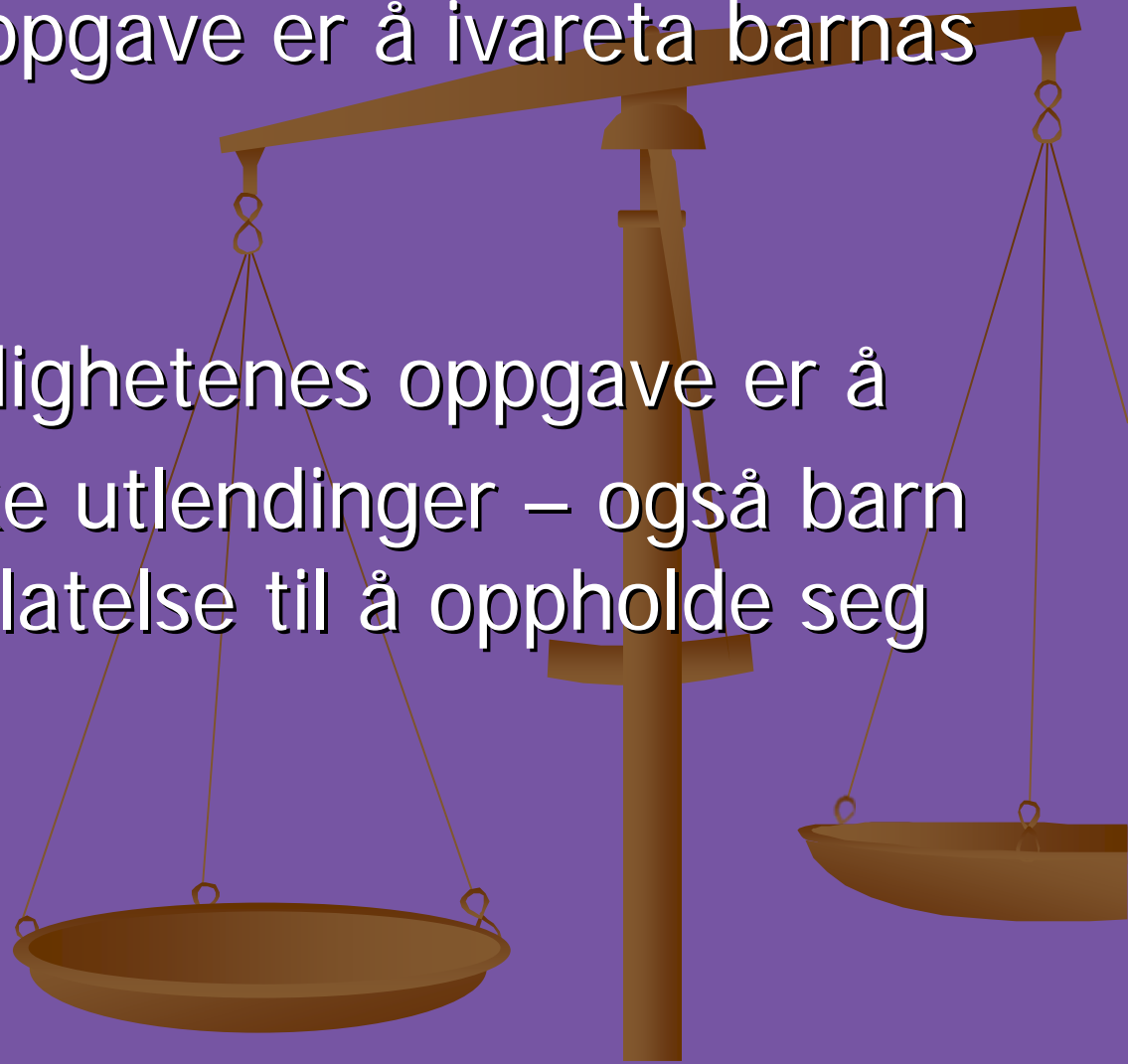
- Barnevernet er kommunalt, UDI/UNE er statlig

Barnevernslov og Utlendingslov

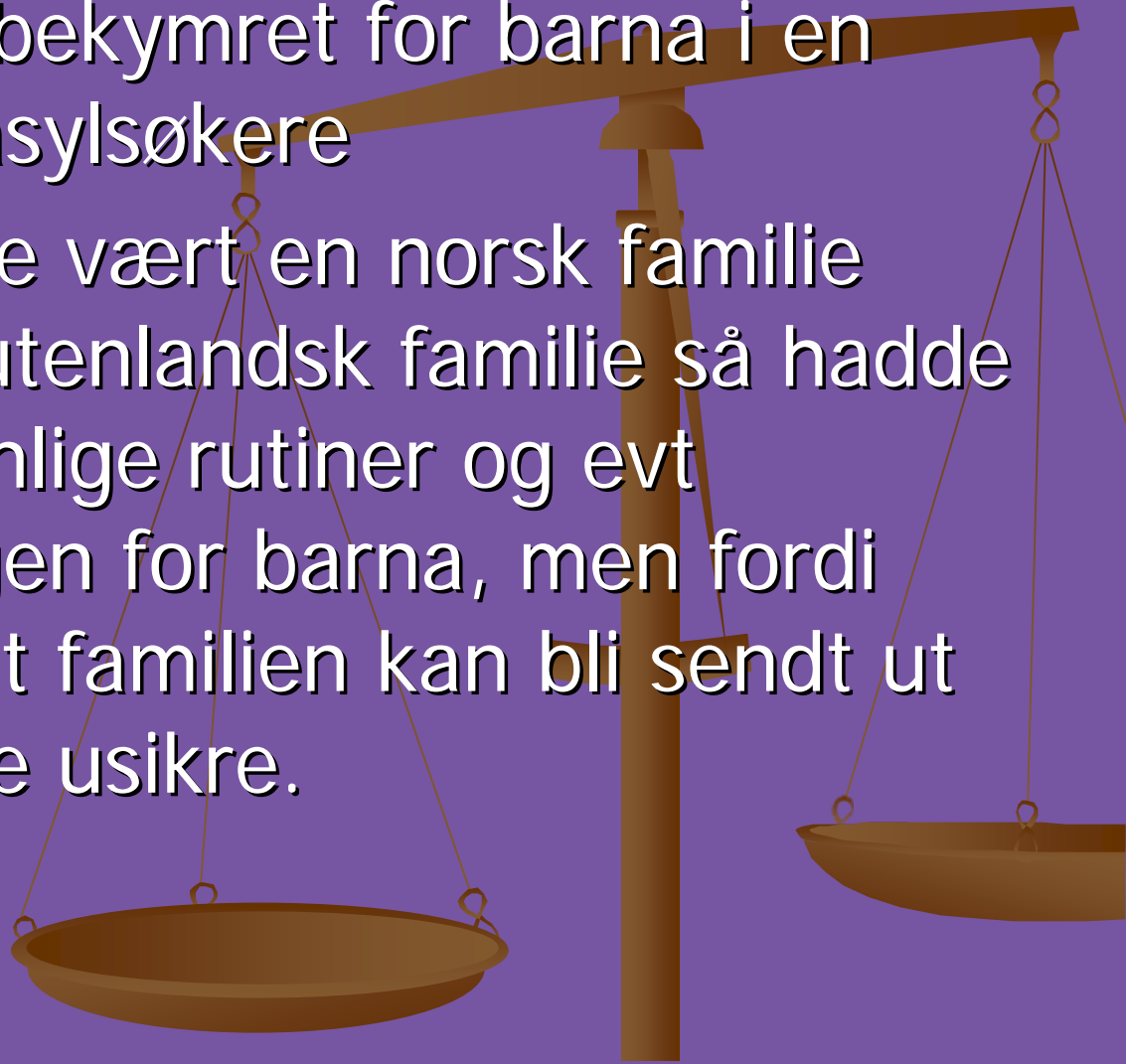
Ulike roller og ansvarsområder

- Barnevernets oppgave er å ivareta barnas beste
- Utlendingsmyndighetenes oppgave er å bestemme hvilke utlendinger – også barn – som skal få tillatelse til å oppholde seg i Norge.

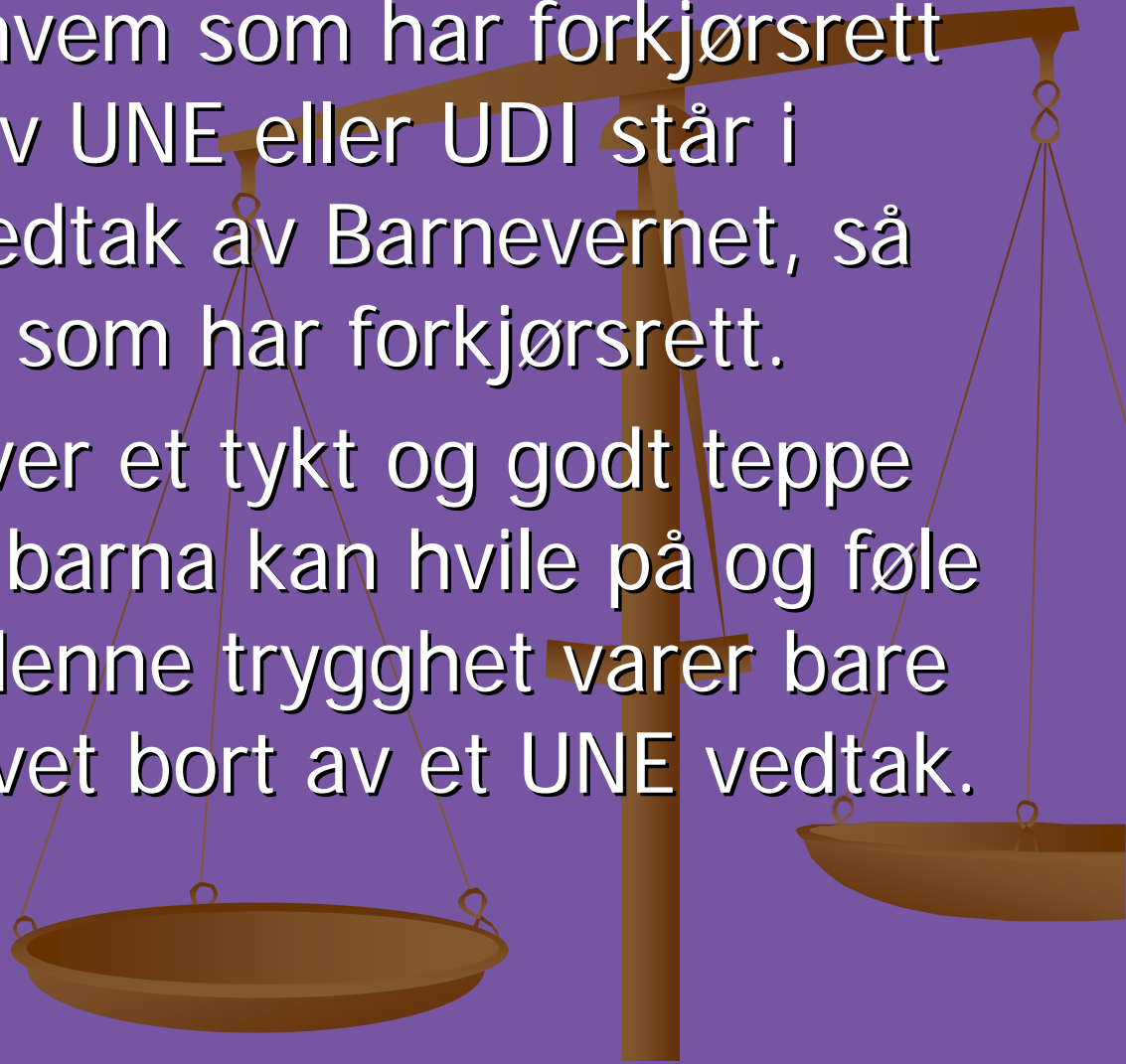
Typiske problemstillinger

- Barnevernet er bekymret for barna i en familie som er asylsøkere
- Hvis dette hadde vært en norsk familie eller en bofast utenlandsk familie så hadde de fulgt sine vanlige rutiner og evt overtatt omsorgen for barna, men fordi det er fare for at familien kan bli sendt ut av Norge, blir de usikre.

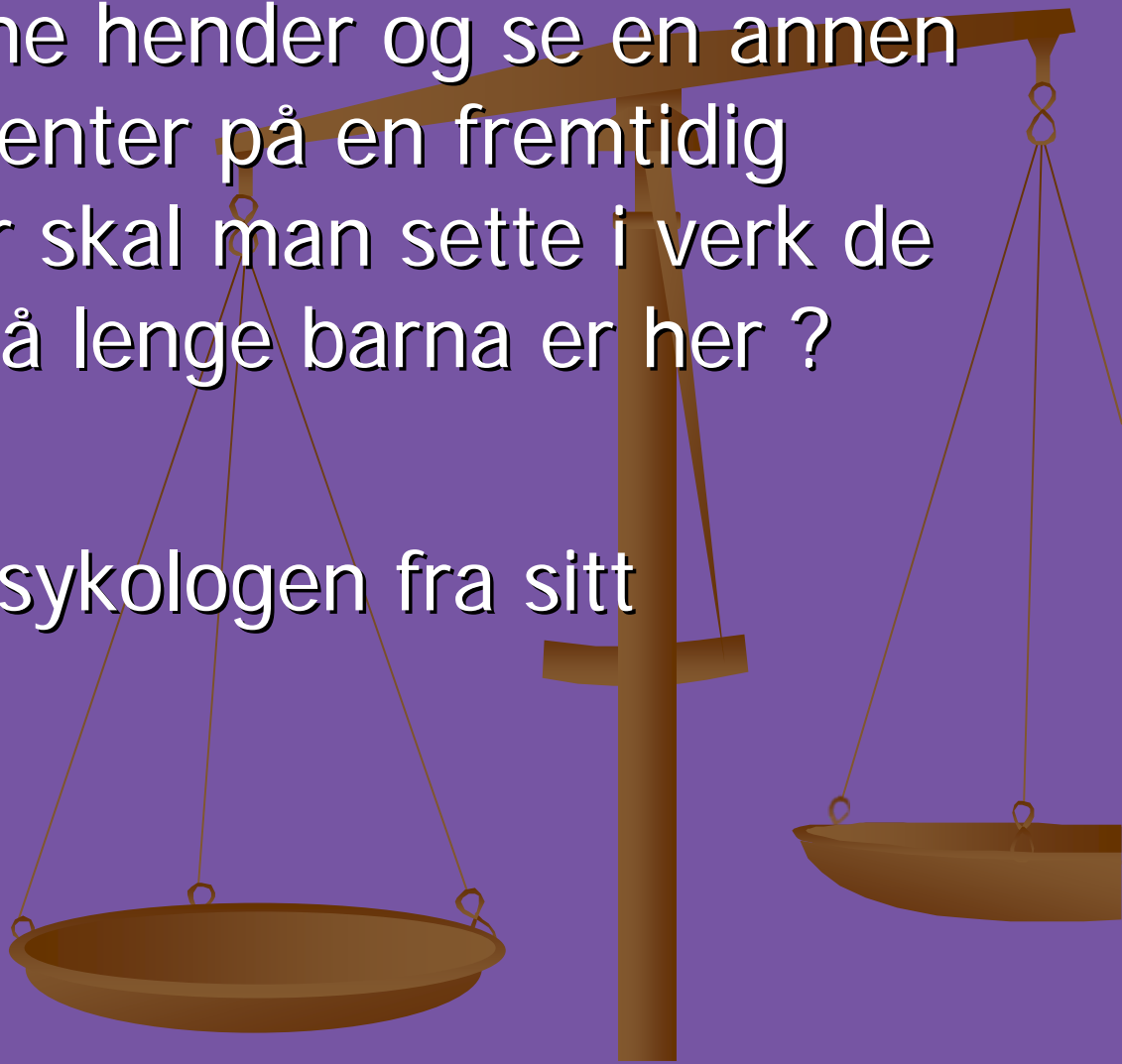
Problemstillinger fortsatt

- Hvis man spør hvem som har forkjørsrett hvis et vedtak av UNE eller UDI står i motstrid til et vedtak av Barnevernet, så er det UNE/UDI som har forkjørsrett.
- Barnevernet vever et tykt og godt teppe av omsorg som barna kan hvile på og føle trygghet, men denne trygghet varer bare til teppet blir revet bort av et UNE vedtak.

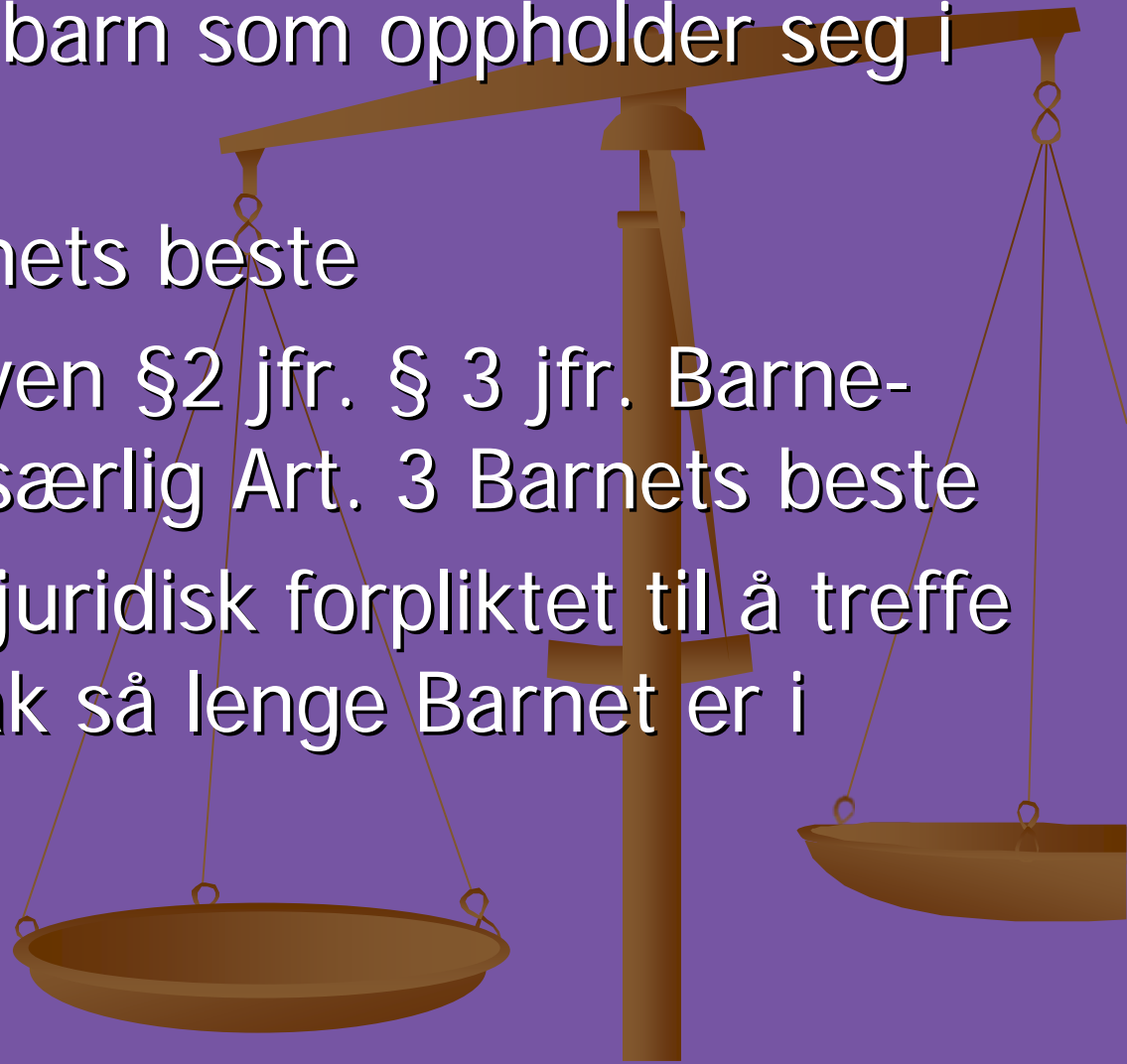
Barnevernets dilemma

- Skal man toe sine hender og se en annen vei mens man venter på en fremtidig utsendelse, eller skal man sette i verk de tiltak man kan så lenge barna er her ?
- Hva sier Barnepsykologen fra sitt perspektiv ?

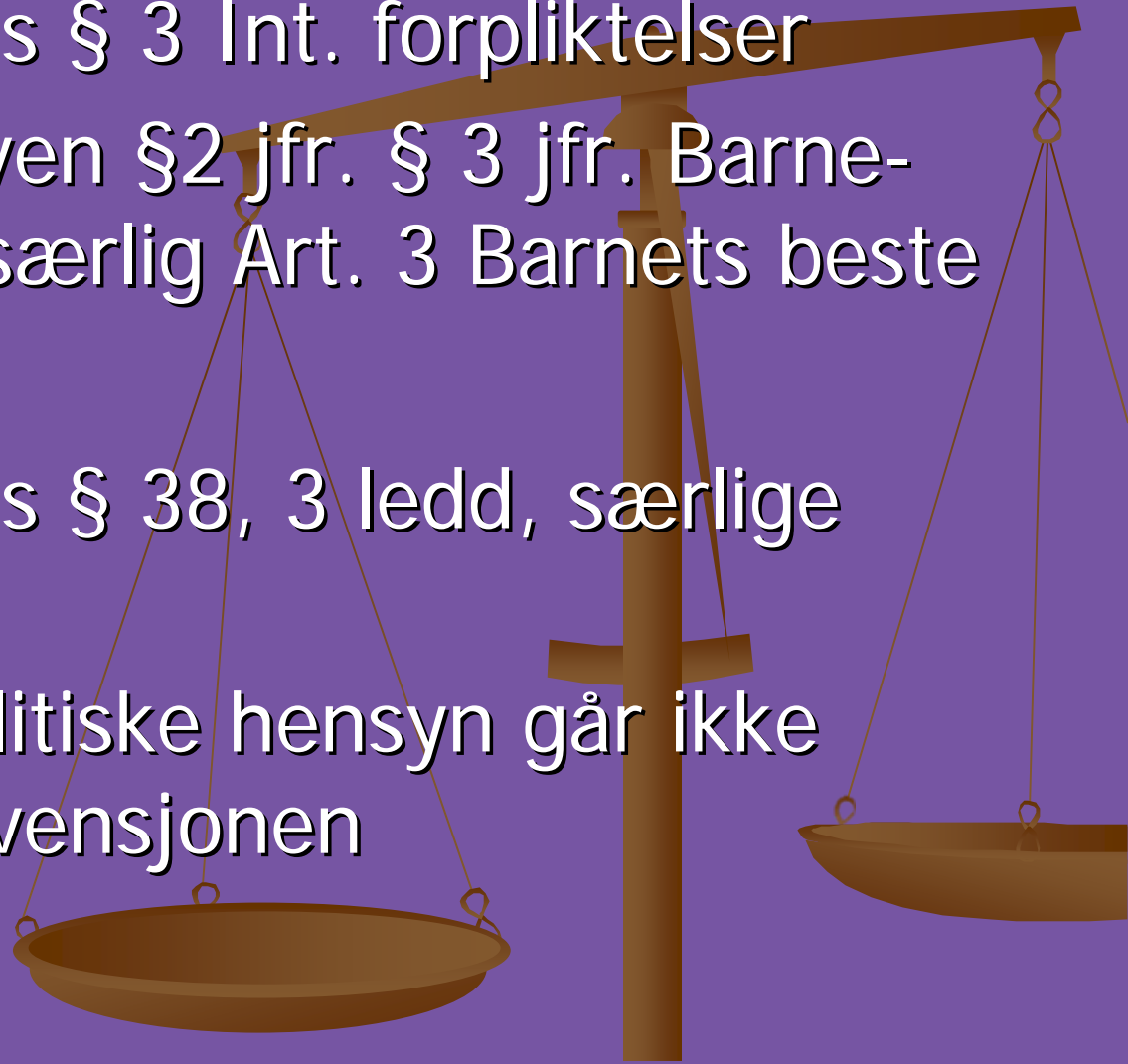
Et juridisk blikk på Barnevernet

- Bvtjl. § 1-2 alle barn som oppholder seg i Norge
- Bvtjl. § 4-2 Barnets beste
- Menneskerettsloven §2 jfr. § 3 jfr. Barnekonvensjonen, særlig Art. 3 Barnets beste
- Barnevernet er juridisk forpliktet til å treffe nødvendige tiltak så lenge Barnet er i Norge.

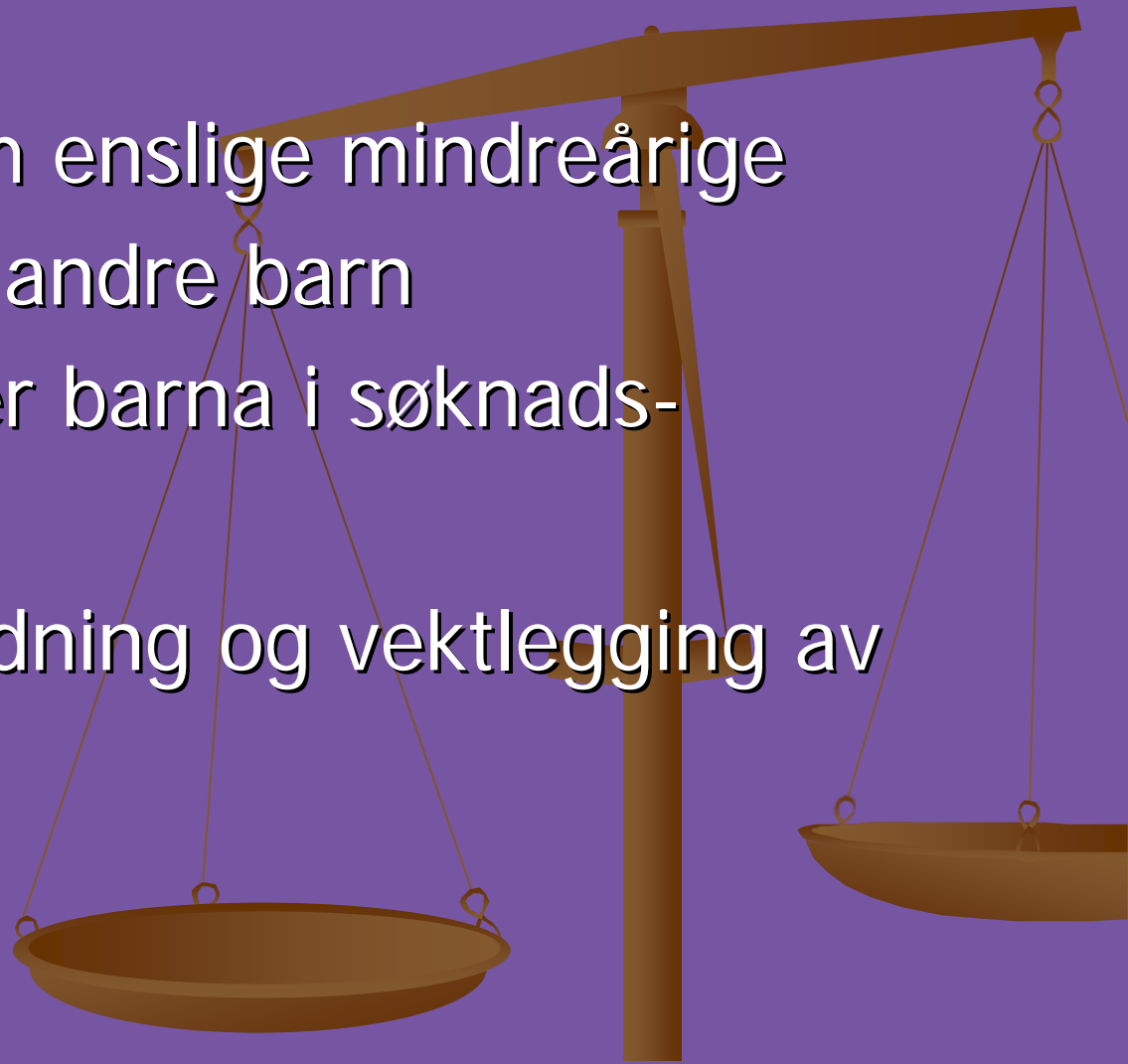
Et juridisk blikk på UDI/UNE

- Utlendingslovens § 3 Int. forpliktelser
- Menneskerettsloven §2 jfr. § 3 jfr. Barnekonvensjonen, særlig Art. 3 Barnets beste
- Utlendingslovens § 38, 3 ledd, særlige hensyn til barn
- Innvandringspolitiske hensyn går ikke foran Barnekonvensjonen

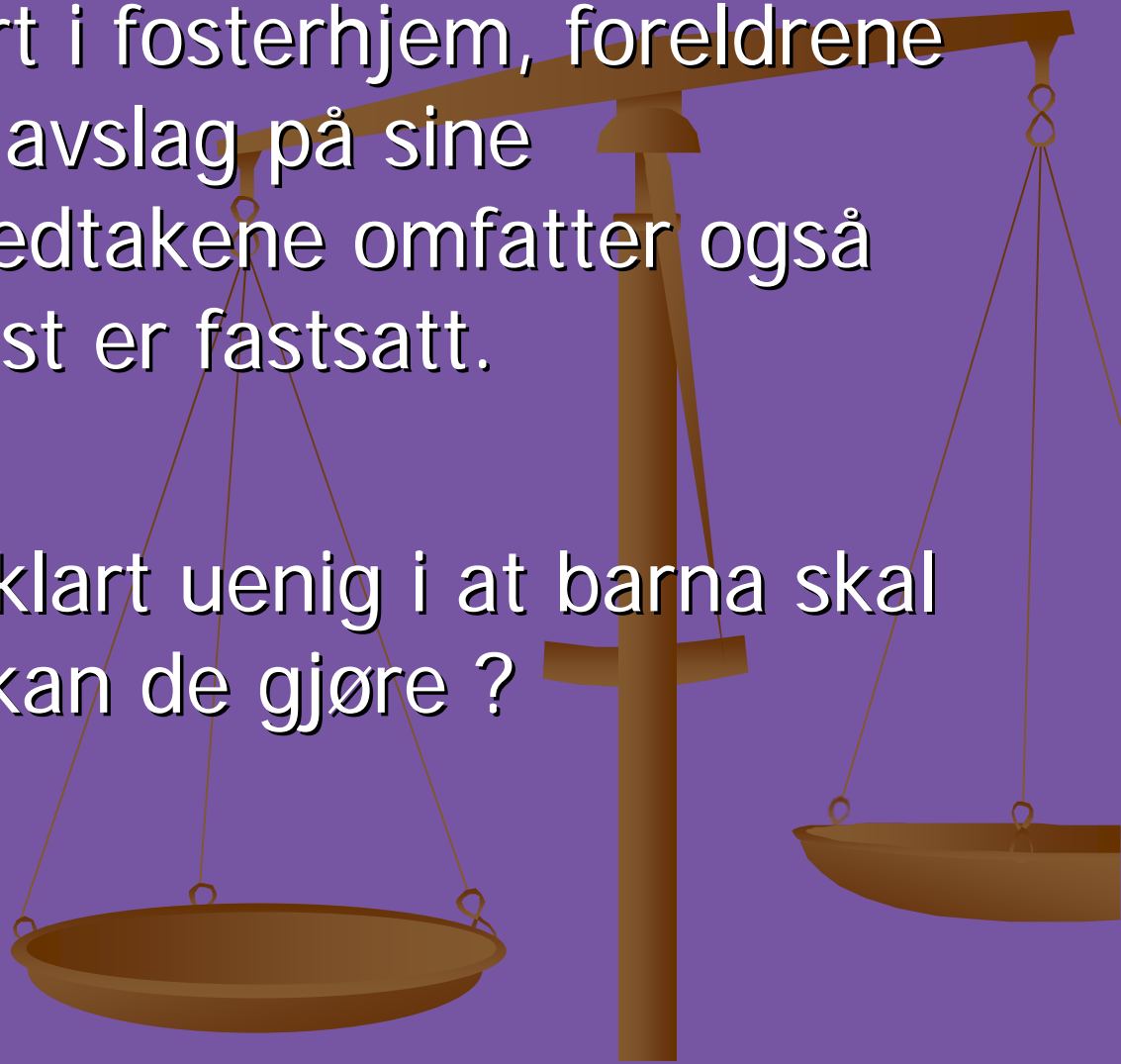
Saksbehandlingen i asylsaker

- Asylsøknaden
- - Sondre mellom enslige mindreårige asylsøkere og andre barn
 - Hvor synlige er barna i søknadsprosessen ?
 - Hva med utredning og vektlegging av barns helse ?

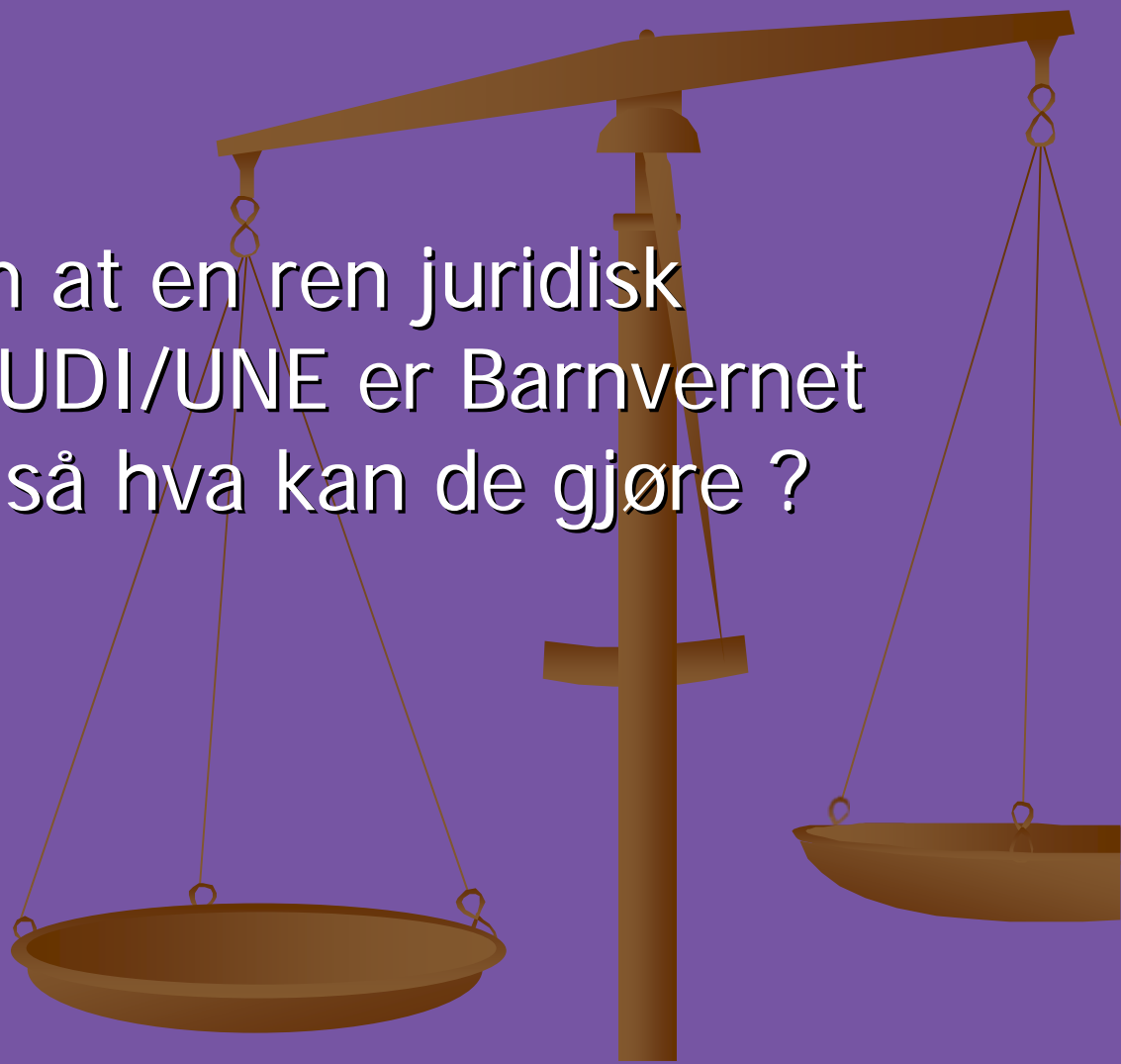
En annen problemstilling

- Barna er plassert i fosterhjem, foreldrene har fått endelig avslag på sine asylsøknader, vedtakene omfatter også barna, utreisefrist er fastsatt.
- Barnevernet er klart uenig i at barna skal sendes ut, hva kan de gjøre ?

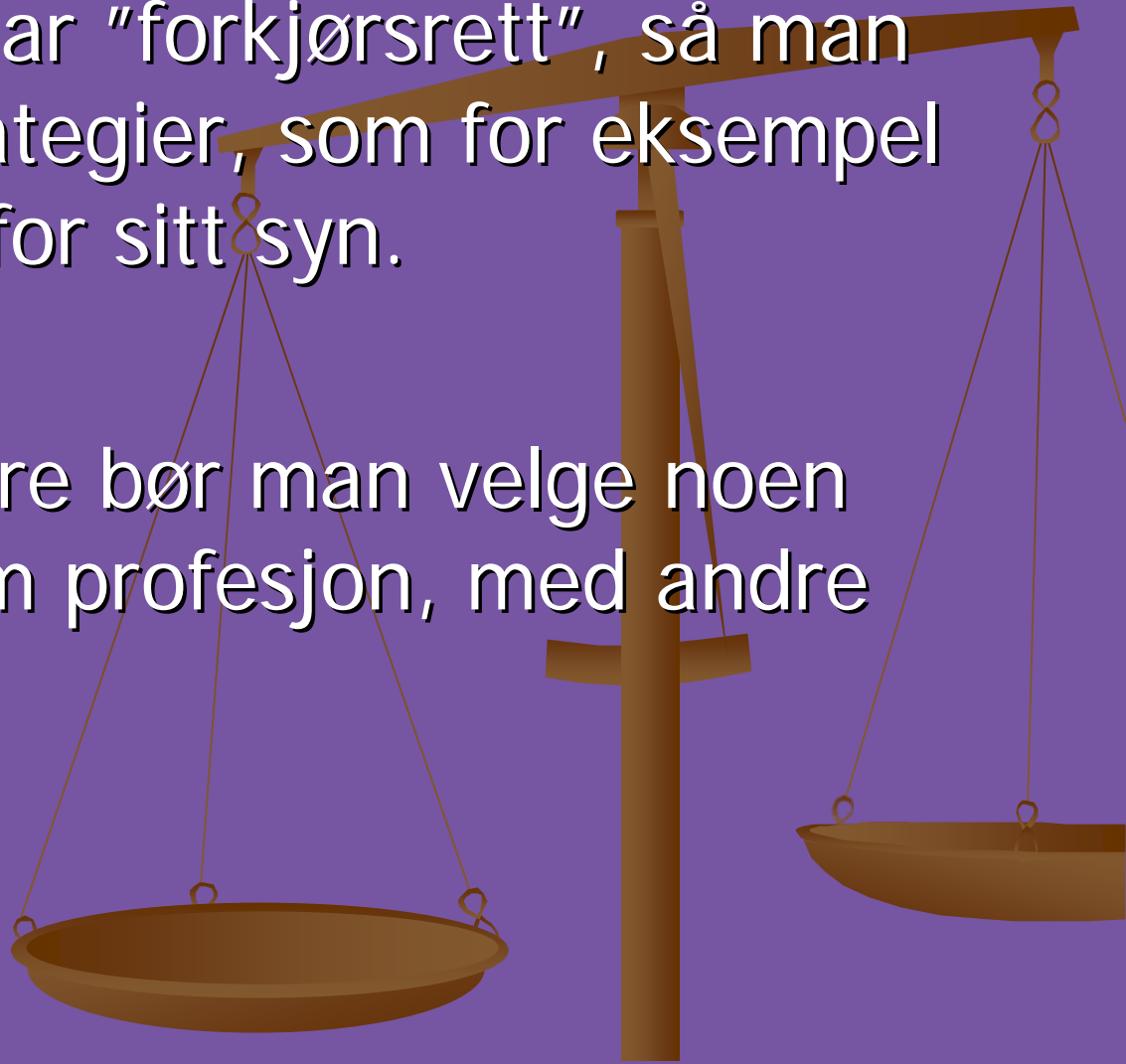
Problemet

- Det er et faktum at en ren juridisk maktkamp mot UDI/UNE er Barnvernet dømt til å tape, så hva kan de gjøre ?

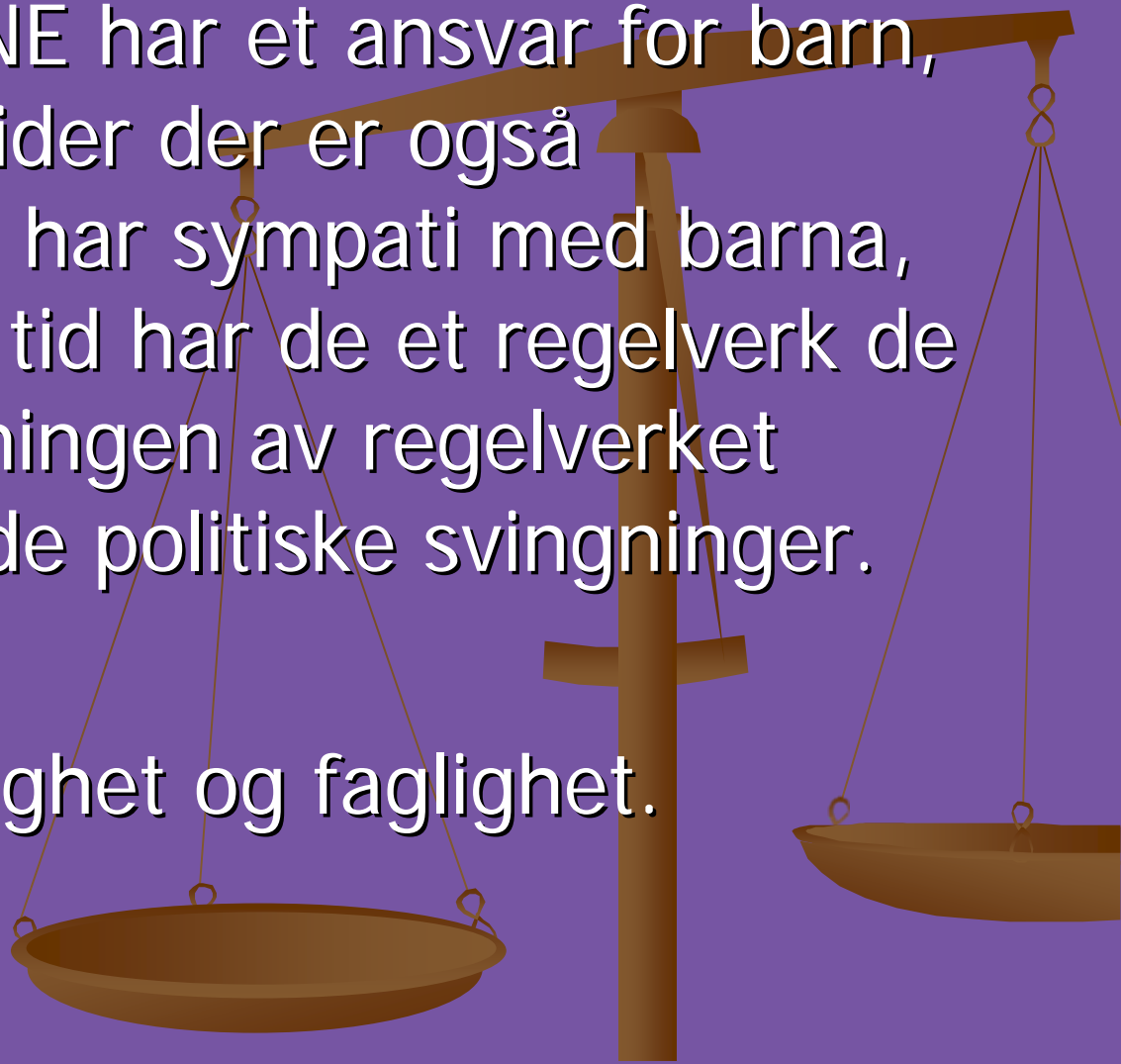
Mulige løsninger

- Hvis man ikke har "forkjørsrett", så man velge andre strategier, som for eksempel å argumentere for sitt syn.
- Til å argumentere bør man velge noen som har det som profesjon, med andre ord en advokat.

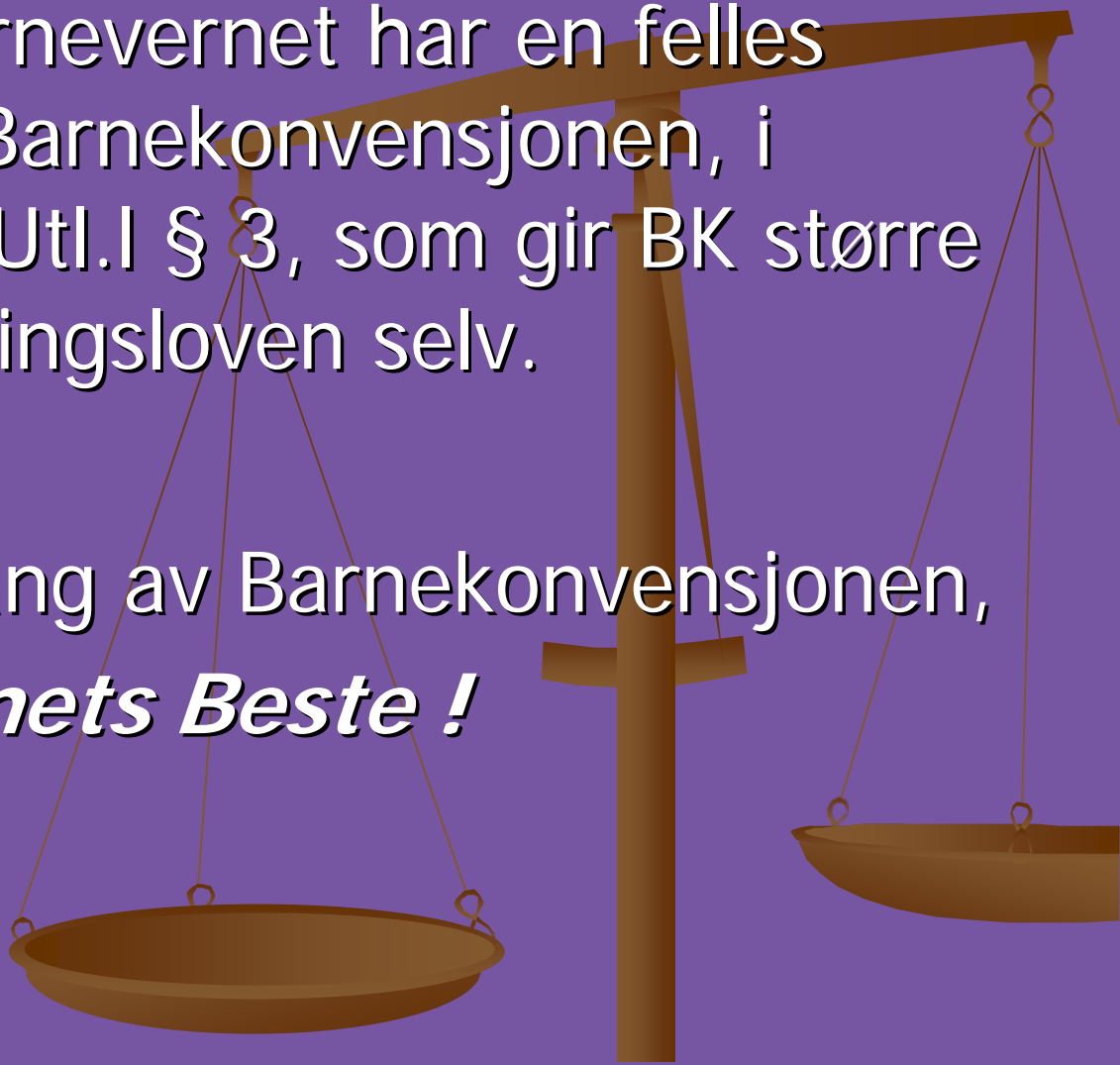
Innholdet i argumentasjonen

- Også UDI og UNE har et ansvar for barn, og de som arbeider der er også mennesker som har sympati med barna, men på samme tid har de et regelverk de skal følge. Tolkningen av regelverket styres igjen av de politiske svingninger.
- Stikkord er saklighet og faglighet.

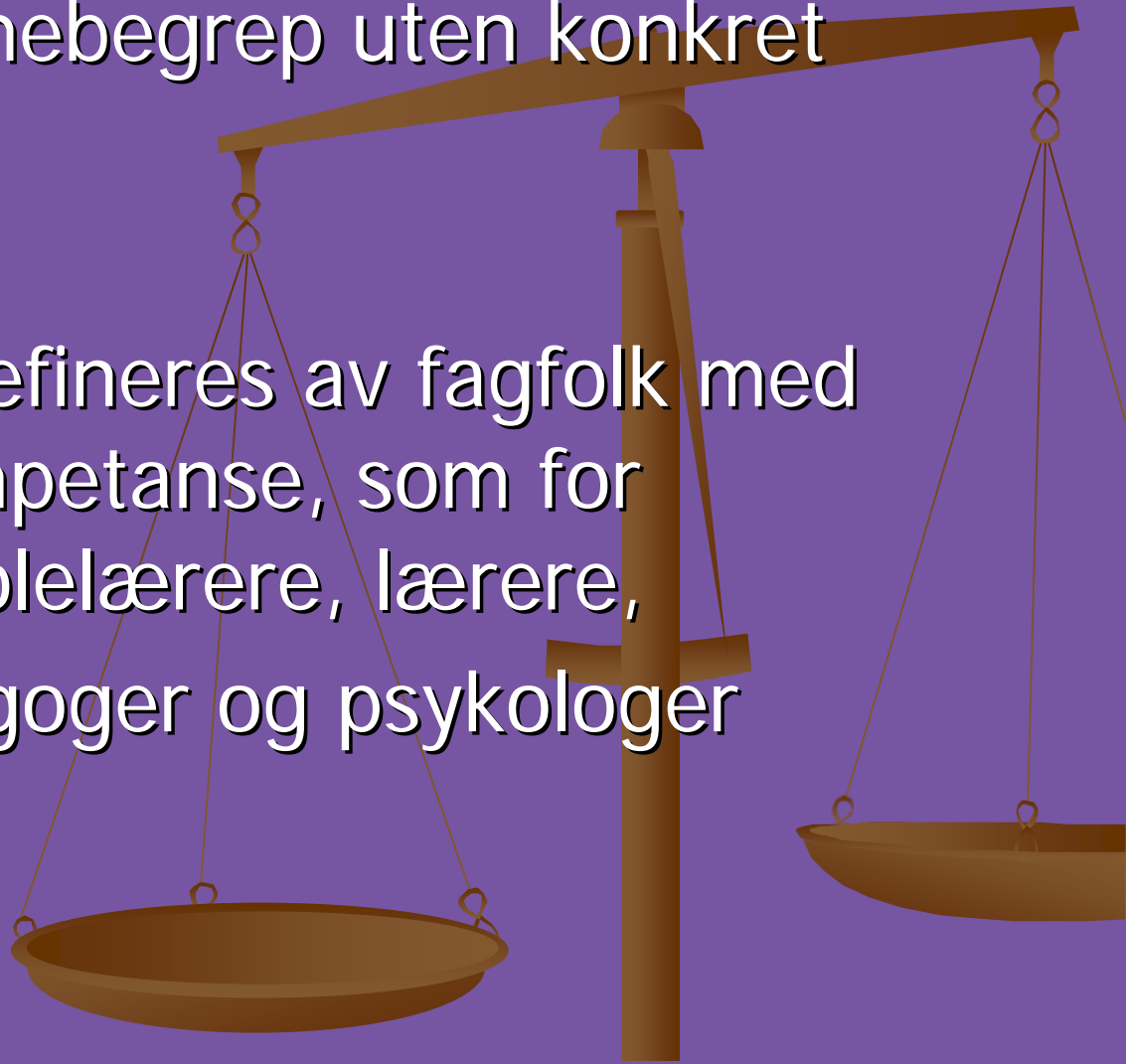
Bruk av kilder

- UDI/UNE og Barnevernet har en felles kilde og det er Barnekonvensjonen, i tillegg kommer Utl.l § 3, som gir BK større vekt enn Utlendingsloven selv.
- Kort gjennomgang av Barnekonvensjonen, sentralt er ***Barnets Beste !***

BARNETS BESTE

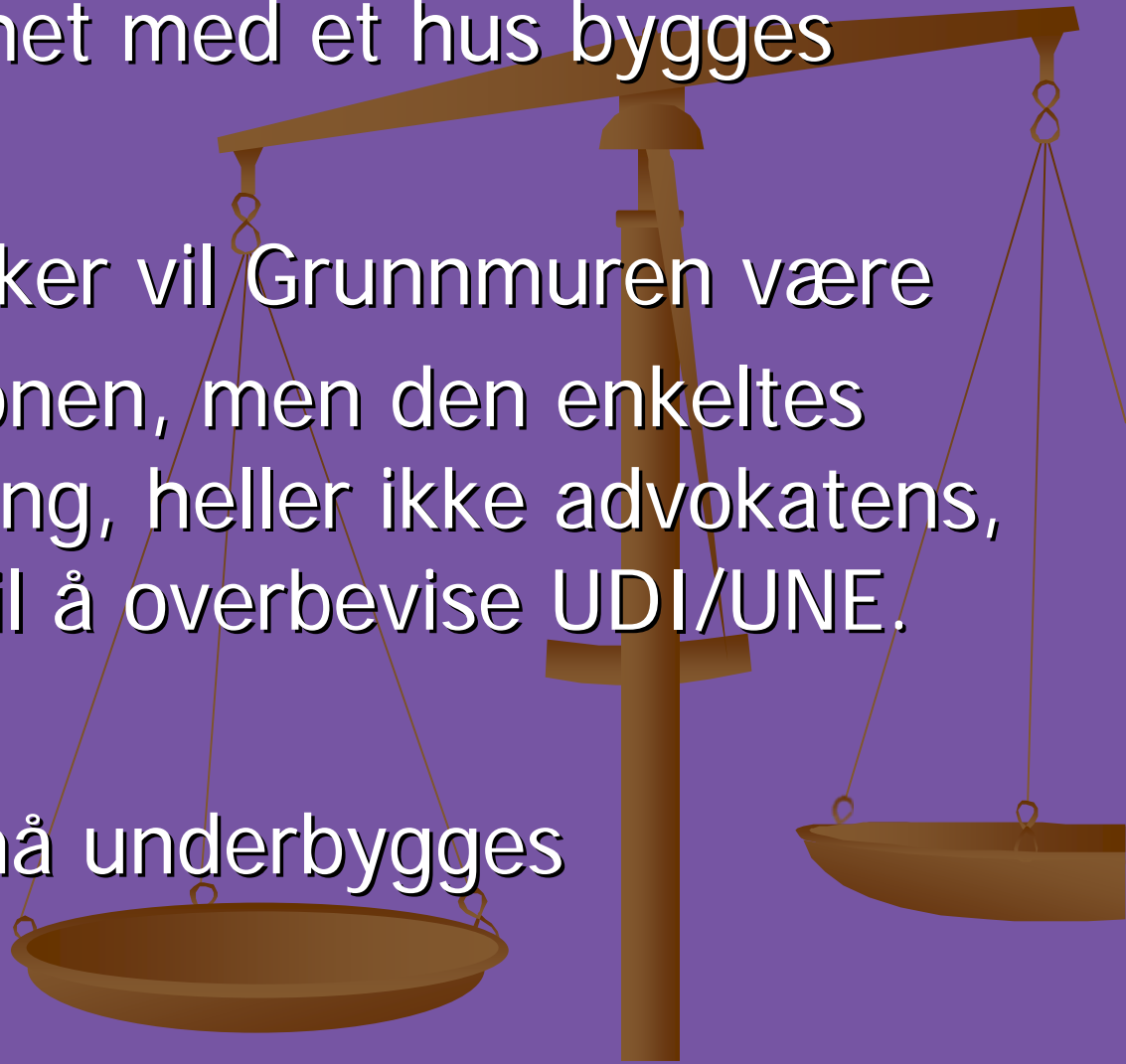
- Et juridisk rammebegrep uten konkret innhold
- Innholdet må defineres av fagfolk med barnefaglig kompetanse, som for eksempel førskolelærere, lærere, barnevernpedagoger og psykologer

Mer om argumentasjon

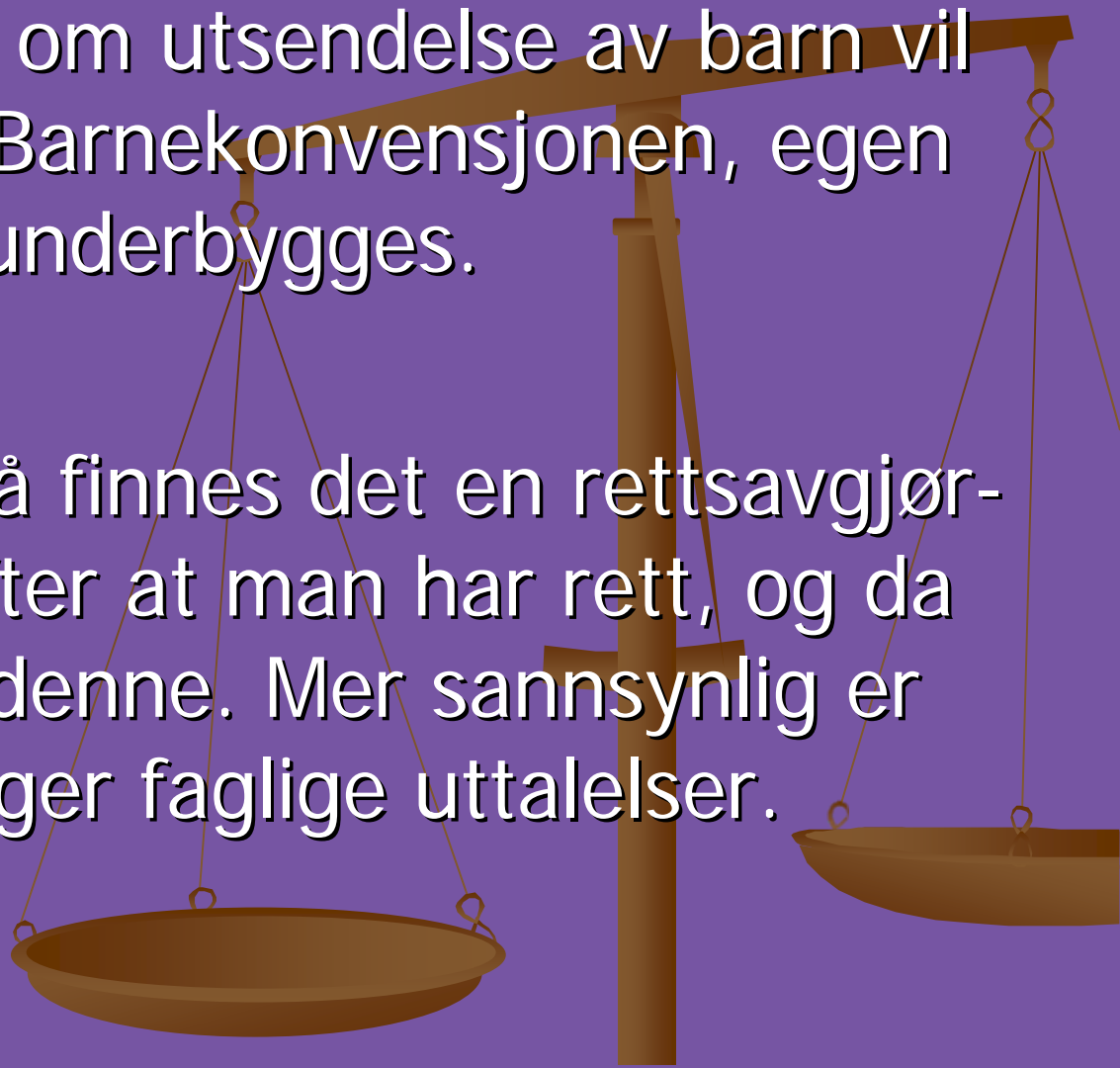
- En sak, må i likhet med et hus bygges
- I denne type saker vil Grunnmuren være Barnekonvensjonen, men den enkeltes personlige mening, heller ikke advokatens, er tilstrekkelig til å overbevise UDI/UNE.

Standpunktet må underbygges

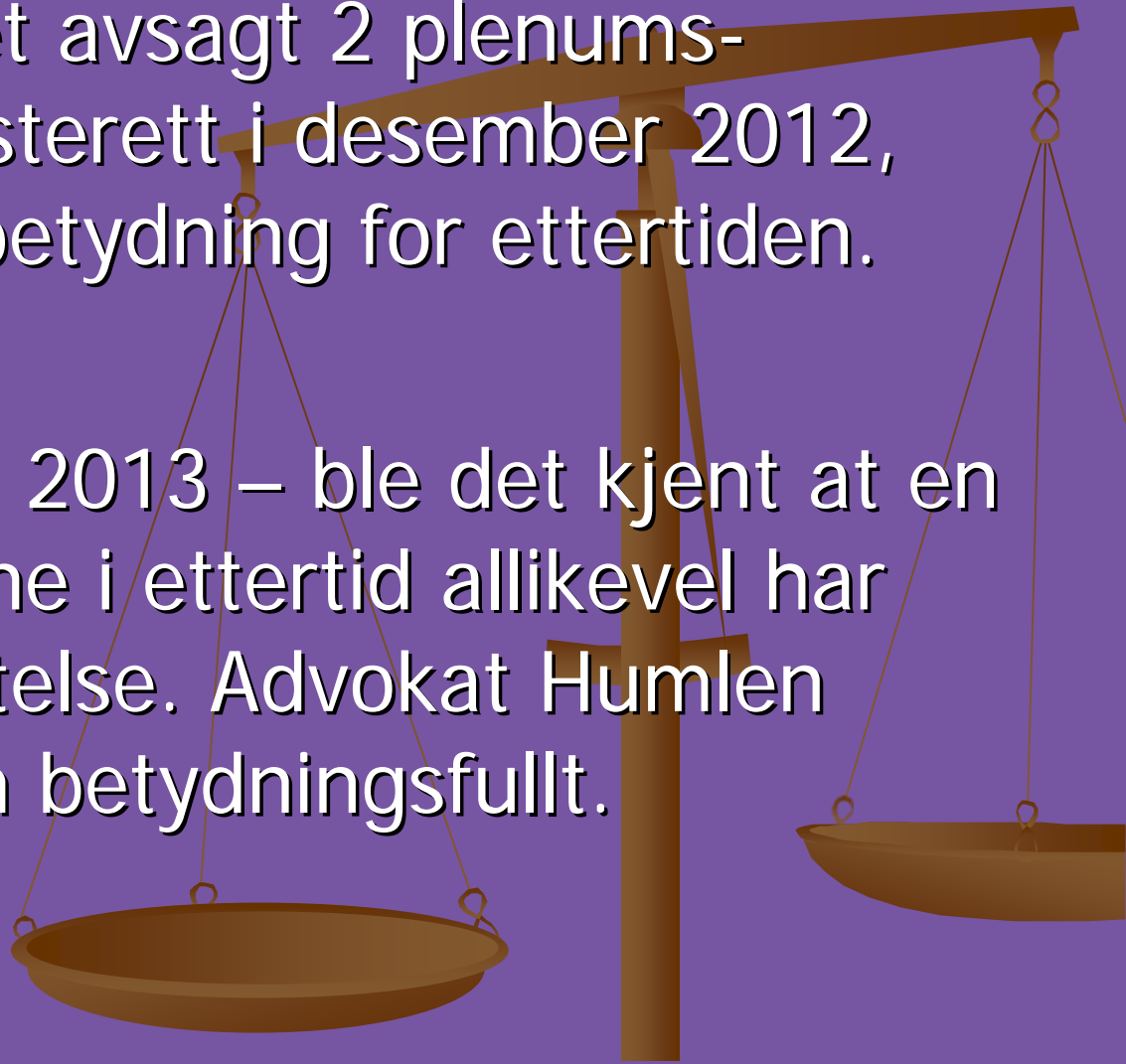
Hvordan underbygge egen oppfatning ?

- Det er uenighet om utsendelse av barn vil være brudd på Barnekonvensjonen, egen oppfatning må underbygges.
- Er man heldig så finnes det en rettsavgjørelse som bekrefter at man har rett, og da bør man bruke denne. Mer sannsynlig er det at man trenger faglige uttalelser.

Rettspraksis

- Som kjent er det avsagt 2 plenumsdommer i Høyesterett i desember 2012, som vil få stor betydning for ettertiden.
- Men nylig – mai 2013 – ble det kjent at en av disse familiene i ettertid allikevel har fått opholdstillatelse. Advokat Humlen anser dette som betydningsfullt.

Hva bør en god faglig uttalelse inneholde ?

- Psykologisk perspektiv
- Juridisk perspektiv

Praktiske erfaringer

- Kort om våre praktiske erfaringer, med hovedvekt på tverrfaglig samarbeid

Lovhistorien

- Passlovene av 1927
- Fremmedloven av 1953
- Utlendingsloven av 1988
- Dagens Utlendingslov av 2008

Merkesteiner i politikken

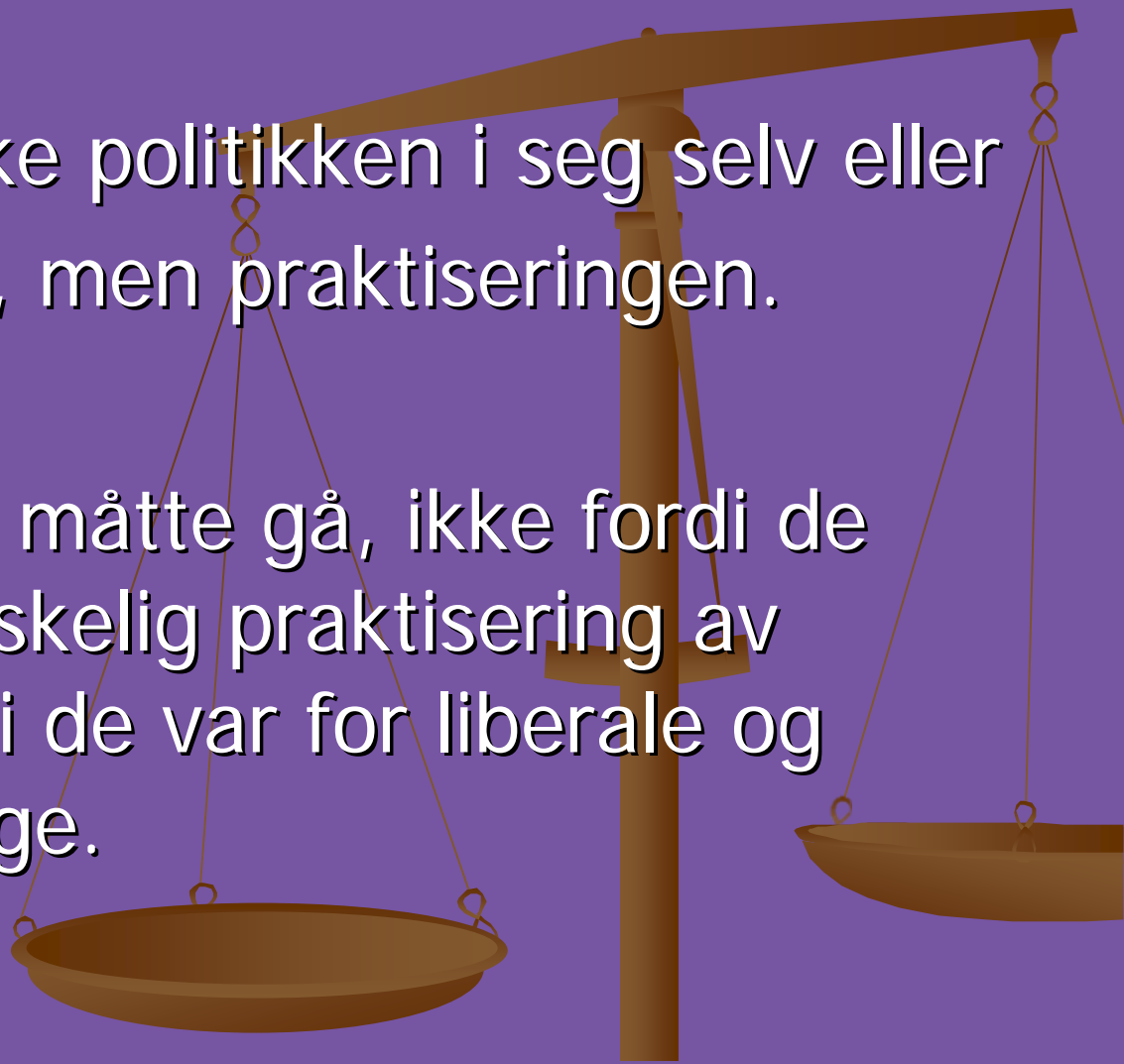
- Invasjonen av Ungarn i 1956
- Innvandringsstoppen i 1975
- Vietnamesiske båtflyktninger 1980
- Opprettelsen av UNE i 2001

Internpolitikk og lovtolkning

- Problemet er ikke politikken i seg selv eller loven i seg selv, men praktiseringen.

To UDI direktører måtte gå, ikke fordi de bedrev umenneskelig praktisering av loven, men fordi de var for liberale og medmenneskelige.

Utlendingsmyndighetene

- Justisdepartementet
- Arbeids- og Inkluderingsdepartementet
- UNE
- UDI
- IMDI
- PU
- Politidistriktene

Oversikt over oppholdsgrunnlagene

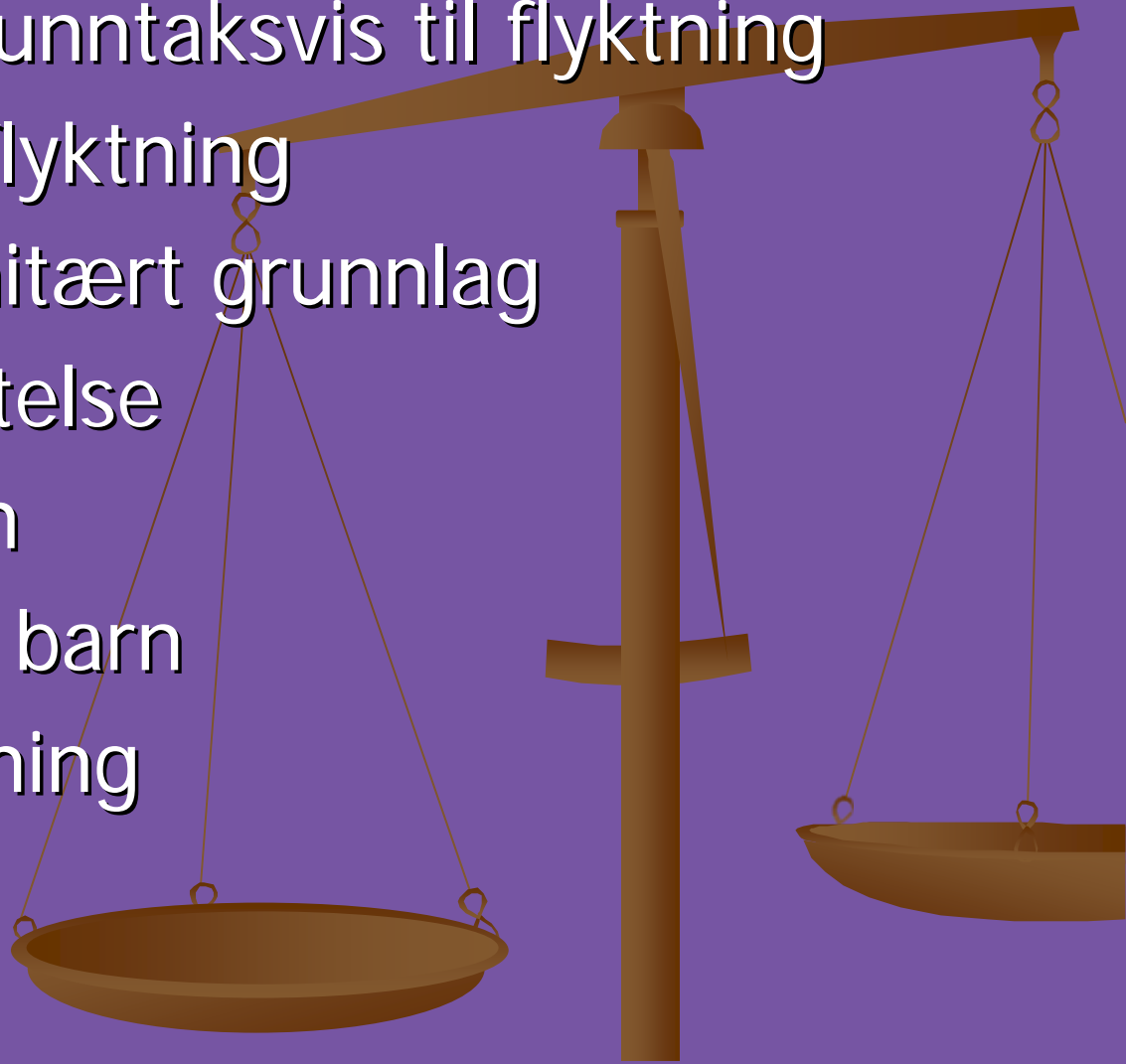
- Innvandererrelaterte:
 - - Turist/besøk
 - - Studieopphold
 - - Arbeidsinnvandrere (EØS)
 - - Arbeidsinnvandrere (Utenfor EU)
 - - Familiegjenforening

Oppholdsgrunnlag Flyktningerelaterte

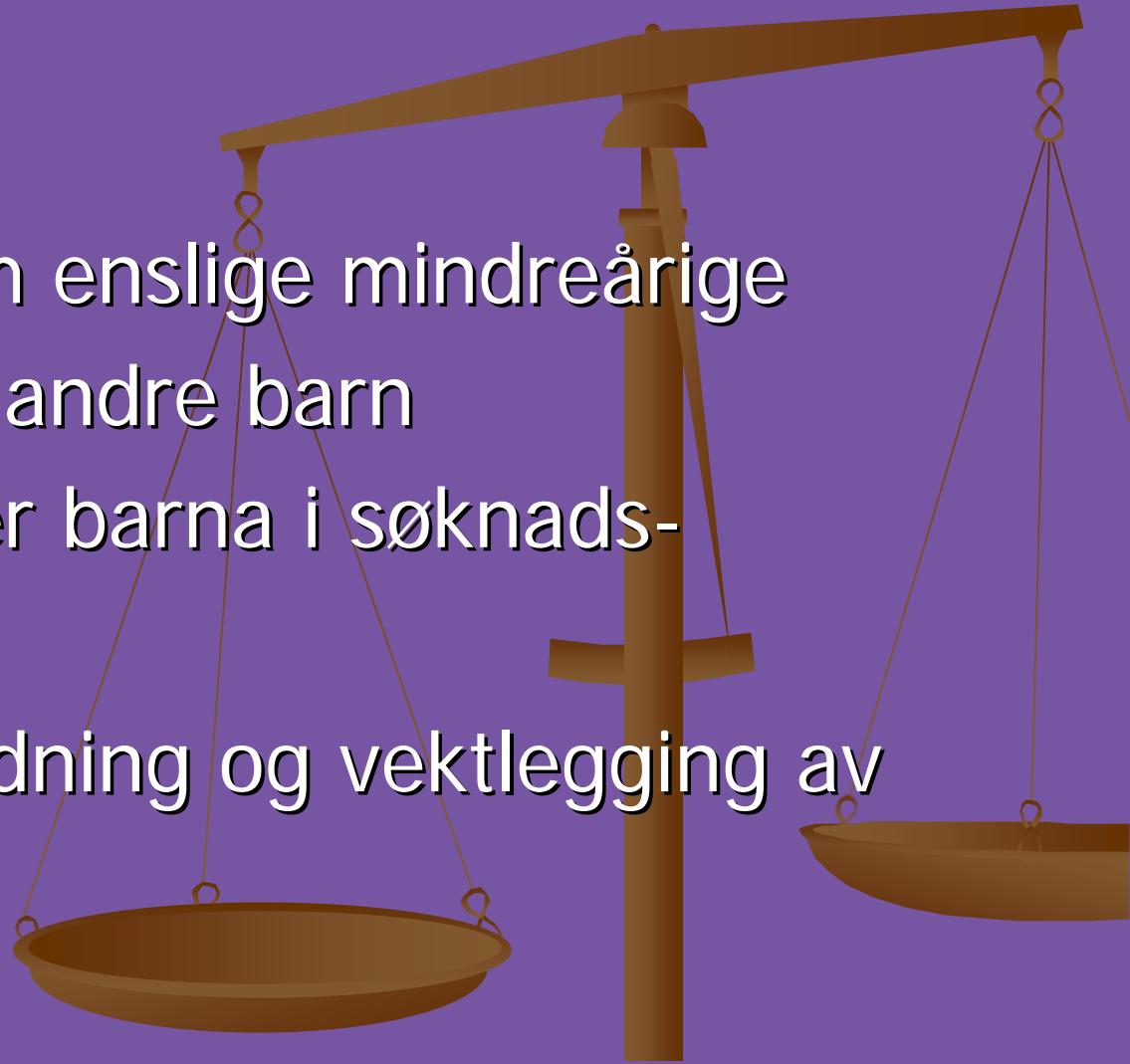
Asylsøker – fører unntaksvis til flyktning

- FN/Overføringsflyktning
- Opphold humanitært grunnlag
- Kollektiv beskyttelse
- 15 mnd. regelen
- Lengeværende barn
- Familiegjjenforening

Saksbehandlingen i asylsaker

- Asylsøknaden
- - Sondre mellom enslige mindreårige asylsøkere og andre barn
 - Hvor synlige er barna i søknadsprosessen ?
 - Hva med utredning og vektlegging av barns helse ?

NY UTLENDINGSLOV

- Den nye Utlendingsloven ble vedtatt i mai 2009, og trådte i kraft 1. januar 2010.
- Mitt hovedinntrykk er at det ikke er mye nytt i den nye lov, men noe av det nye er meget bra og til de aktuelle utlendingers beste. Dette gjelder særlig asylsøkere.

